

Het avontuur van Zus, Broer en „Uffa”

DOOR S. LUGTEN-REYS.

IN HET HEERLIJKE VILLAPARK HUIS TER Heide, temidden van de dennebosschen der provincie Utrecht had de familie Caspars een lief buitenhuisje. Het was net groot genoeg voor vader en moeder Caspars, voor Broer en Zus Caspars, voor juffie en voor hun oude lieve goede meisje, dat al bij de moeder van mevrouw Caspars was geweest en nu zoo heerlijk voor hen allen zorgde, voor Zus en Broer niet het minst.

Maar Zus en Broer Caspars, vijf en drie jaren, waren het ook wel waard, een beetje vertroeteld te worden. Het waren blijde, zonnige, blonde kindertjes, die voor iedereen altijd een vroolijk lachje en een lief woordje hadden. Hun juffrouw, die al bij hen was sedert de geboorte van Zus, was dol op hen. En zij hielden o zoo veel van hun juf met de zwarte krullen en de heldere donkere oogen. Uit hun brabbeltaaltje hadden ze een troetelnaampje voor de juffrouw bewaard: Uffa. Zus was al groot genoeg om Uffa te plagen, omdat die zoo gauw en hevig blozen kon. Als Uffa zelf merkte, dat ze iets niet heelemaal goed voor de kindertjes had gedaan, bijvoorbeeld de suiker vergeten in hun Yoghurt, of 't gaatje vergeten te stoppen in Broers kous, of Zus geen hoed had meegegeven, terwijl de zon toch zoo heet scheen, dan werd Uffa rood, vuurrood, en als ze 't heel erg van haar zelf vond, werd ze als purper.

Mevrouw Caspars had heel lang op haar kindertjes gewacht, en nu ze ze eindelijk had, was ze er o zoo dol op en o zoo voorzichtig mee. Vooral met Broer, die een teer ventje was, waar de dokter al vaak van gezegd had: „Dat moet meer eten, dat moet meer slapen, dat moet meer buitenlucht hebben en dat moet dikker worden.” Om „dat” was dan ook eigenlijk de heele geschiedenis van het buitenhuisje begonnen. Mevrouw Caspars was heel blij, dat ze zulke lieve zorgzame vrouwen als Uffa en Neeltje bij zich had om haar te helpen, de kinderen te verzorgen. Als ouwe Neeltje wel eens wat heel omslachtig deed, plaagde meneer Caspars haar en noemde haar met een uithaal „Nelanza” en zoo noemden de kinderen haar meest. Die vonden dat een prachtnaam. Meneer Caspars kwam Zaterdags uit Amsterdam naar Huis ter Heide en ging Maandags weer weg. De heele week kon Mevrouw Caspars zich dan aan de kinderen wijden en zoo nu en dan had ze een logée.

Op een mooien zomermorgen in Augustus, een morgen van een dag die warm beloofde te worden, zaten mevrouw Caspars met haar logée, nicht Bertha, met Uffa en de kinderen in de serre. Mevrouw Caspars bepraatte juist met nicht Bertha het plan, dat die in Baarn wilde gaan koffiedrinken bij een oude tante. Dan moest nicht Bertha naar het station den Dolder, om langs de lijn Utrecht—Baarn naar Baarn te komen. Maar net komt daar een buurman binnen wippen en gezellig als de menschen daar allemaal onder mekaar zijn, zegt hij:

„Mijn auto staat juist voor, die moet naar Hilversum, om Anna te halen, die daar gelogeed heeft.” Fluks kreeg hij zijn spoorboekje uit zijn zak, flap, flap, flap, zocht hij naar een trein. „Als juffrouw Bertha me het genoeg wil doen, van mijn auto gebruik te maken, dan kan die haar even aan het station Den Dolder brengen.”

Nu, dat vond juffrouw Bertha prachtig. Maar ook Zus vond het een eenig idee en sprong op en riep verrukt: „He ja, wij mee, wij mee!”

Mevrouw Caspars overlegde even met Uffa: „Dan de klapwagen mee”, bedisselden ze gauw samen. „Het is te ver voor Broer om terug te loopen.”

„Ik vind het heerlijk, dat Uffa me brengt”, zei de dikke nicht Bertha. „Want ik heb heel wat bagage bij me, voor die tante. Ze heeft me gevraagd, van allerlei te koopen in Amsterdam. Het is die groote Japansche reismand vol.”

„Ja, maar opschieten!” riep de buurman. „Uw trein gaat 10.46 en u hebt nog tien minuten. De auto doet er vijf minuten over.”

Dat haasten was ook wel grappig, vond Zus. Uffa kwam aan met haar eigen mantel, die ze zelden thuisliet, Broertjes jasje en hoedje, Zusjes hoed. Nicht Bertha maakte fluks toilet, de Japansche mand stond gelukkig klaar — daar rende de heele bedoening naar de auto, die voor buurmans huis stond, Uffa met de klapwagen ook nog, en Uffa zag alweer heel rood. Maar ze zou dien morgen nog rooder worden. Arme Uffa.

Ze zaten allen. Mevrouw Caspars en Nelanza stonden aan het hek van het huisje Bem, hun villa. Gewuif — en toen zouden ze wegrijden, maar de motor wou niet dadelijk aanslaan. De chauffeur moest van zijn plaats, moest draaien met den slinger. Dat gaf even oponthoud. Toen schoot de auto voort, den Dolderschen weg op. Vijf minuten — misschien was 't iets langer — daar stond de trein al hijgend en blazend vóór. Fluks alles uit de auto, Uffa zette de klapwagen tegen het Stationsgebouwtje, wierp er in haast haar mantel en de jas van Broer overheen en rende met de Japansche mand nicht Bertha vóór naar den trein.

Nu stond de trein net voorbij den overweg, zoodat de auto, leeg nu, de rails overstak en naar Hilversum reed. Zus en Broer stonden samen, hand in hand, op het perron. Er was niet eens tijd meer geweest om nicht Bertha goedendag te zeggen. Maar die ging op slot van zaken alleen maar koffiedrinken in Baarn.

Uffa stapte kwiek den trein in, hielp dikke nicht Bertha met instappen, en zocht toen haastig een plaatsje voor nicht Bertha. Daar had ze er een, de derde bank van de deur af. Ze hief de Japansche mand op en legde die in het bagagenet, wou toen ijlings naar het portier terug — maar, hoe ze zich ook gehaast had — de trein was al goed en wel in beweging, de conducteur had het portier al gesloten. Daar reed Uffa mee den Baarnschen kant uit

— en Zus en Broer stonden op het perron, hand in hand. „O!” zei Zus langgerekt. ☒

Broer wou gaan huilen, maar Zus zei dapper: „Het is niets, Broer. Ik weet den weg.” ☒

Aan het wanhopige gezicht van Uffa voor het portier, aan het willen huilen van Broer, zag de heel jonge chef, dat er iets niet in den haak was. Maar toen Zus zoo dapper zei: „Ik weet den weg”, zei hij alleen: „Ga dan maar gauw naar huis, kindertjes.” ☒

En de kindertjes gingen naar huis. Zus greep heel kordaat het klapwagentje, klapte 't uit elkaar en zette Broer er in. Zijn eigen jas en Uffa's mantel kreeg hij op zijn schoot, ofschoon hij tegenstribbelde, want 't was zoo warm.

Ja, 't was warm geworden. De zon scheen brandend heet op den slecht onderhouden, weinig beschaduwden Dolderschen weg. ☒

Het klapwagentje reed heel prettig voor Uffa, die groot was. Maar Zus kon er eigenlijk niet heel goed bij. Het was een wagentje als een stoeltje, dat vooruit rijdt. Aan de rugleuning zat een vrij hoog handvat.

En nu dus dapper den Dolderschen weg op. ☒

Ach, het was moeilijk rijden op den weg, die harde gebroken randen en diepe kuilen vertoonde. Recht dóór rijden ging niet. Zigzag moest Zus haar weg zoeken, over de beste plaatsjes heen. Al gauw droop het zweet van haar gezichtje. Het stof wolkte om haar voetjes, die ze niet goed kon oplichten omdat ze zoo'n kracht moest zetten op het wagentje. Maar ze bleef dapper. En overlegde. Eindelijk, toen ze de bocht van den weg bereikt had, waar even wat berkenschaduw over den weg komt en waar terzijde een heerlijk stuk dicht bosch omheind lag met palen en draad, zei ze:

„Broer, zou je kunnen loopen!” ☒

„Ja!” zei Broer zonder nadenken.

„Dan zet ik 't wagentje hier in 't bosch van juffrouw Van der Neer; ze zal der wel op willen passen, als ze straks in haar huisje komt.” ☒

In 't diepst van het bosch lag een flink tuinhuis, zoo een, als je kant en klaar kunt koopen, één flink vertrek en een veranda. Daar kwam geregeld een dame uit Utrecht voor een paar uur per dag rust zoeken. ☒

Zus nam den mantel en de jas van Broers schoot, liet hem opstaan en reed het wagentje het terrein op. De omrastering hield van voren gewoon even op, zoodat ze vrij in en uit kon loopen. Ze zette het wagentje netjes een beetje ter zijde in het struikgewas. Ofschoon, ze wist het wel: dieven waren er in den Dolder niet. „Die werden altijd al dadelijk aan het station gepakt”, zei de boschbaas, „nog vóór ze iets konden beginnen.” ☒

Nu dus samen verder, hand in hand. Broer moest zijn jasje dragen. Zus droeg in viereen gevouwen Uffa's lange mantel. Maar nu was de berkenschaduw, die toch al zoo'n heel erge schaduw niet is, al weer op, en de kleintjes zwoegden in de zon, op den slechten, stoffigen weg verder. Dapper nu! dapper! Maar o, wat werd het warm! En wat werd die mantel van Uffa zwaar! En Broer zuchtte onder zijn jasje; het zweet stond in kraaltjes op zijn neusje.

Weer wist Zus raad. ☒

„Nu moet juffrouw Kieviet maar op den mantel en de jas passen”, zei ze. „Ik hoop, dat Uffa 't goed vindt.”

Daar waren ze aan het bosch van juffrouw Kieviet. Dat was alweer een dame uit Utrecht, die van buiten en van rust hield. Die had er een heel klein theehuis en kwam er zoo nu en dan. De mantel en de jas werden heelemaal tot op het verandaatje van het theehuis gebracht.

En verder ging het alweer. ☒

Langs den Dolderschen weg, tenminste naar den Zeister kant toe, stonden toen nog heel weinig buitens. Het stuk slechte, zonnige weg, waarop de kinderen nu liepen, was geheel verlaten. Na het theehuisje van juffrouw Kieviet merkte je een heelen tijd niets meer van menschen of menschenwerk. ☒

Broer begon al een beetje te urmen. Zoo moe! Zoo warm! Zoo'n dorst! Maar Zus sprak hem telkens moed in. Zelf werd ze toch ook heel moe. D'r haartjes kleefden op haar voorhoofd, haar voetjes waren heel vuil en stoffig in de open sandaaltjes. Broers voetjes zagen er nog erger uit, Broer kon toch ook zoo sloffen. En nu kwamen ze bij een punt, waar de weg zich precies in tweeën splitste. Dat is zoo'n moeilijk punt op den Dolderschen weg, dat groote menschen zich ook vaak vergissen en in Bosch en Duin terecht komen, als ze in Huis ter Heide willen wezen.

„Welke weg zou het nu zijn?” vroeg Zus hardop, maar Broer gaf geen antwoord. Die huilde zachtjes. Ach, wie ze nu toch was tegengekomen, de kindertjes Caspars, die zorgvuldig behoeve, immer bewaakte kindertjes, alleen op den moeilijken, verlaten, zonnigen weg — die zou zijn oogen niet hebben geloofd! ☒

Zus koos op goed geluk af — en Zus koos verkeerd. Toch kwam ze nu gauwer uit de narigheid, dan wanneer ze den goeden weg genomen had. Want de goede weg was knap lang, en verlaten. Zus merkte juist aan de huizen langs haar weg, dat ze verkeerd was. Maar ze had nu geen moed en beenen meer, om nog terug te gaan naar het punt, waar de weg zich gesplitst had. Raad wist ze wel weer, ze ging hulp vragen. ☒

Maar de villa's lagen zoo ver van den weg, dat ze maar doorslofte, totdat ze er een zou vinden, die dicht bij den weg was. En kijk — o! wat een geluk! Daar had je aan een beschaduwde plein zoowaar een winkel! ☒

„Broer! Broer!” riep Zus blij. „Nu ga ik den weg vragen!” ☒

„Ja, den weg vragen!” huilde Broer zachtjes. „Den weg vragen!” ☒

Zus strompelde met Broer de kleine helling op, waartegen de winkel lag. Dapper greep ze de klink. Kinkeldekink! ging het belletje. Een aardige jonge vrouw stond achter de toonbank. Het was een winkel, zooals je in die heel kleine plaatsen hebben kunt. Waar je letterlijk van alles kan krijgen. Suiker en koffie en naalden en garen en waschkommen en lucifers en inkt en zeemenlappen. En ook petroleum. De buitens hebben vaak geen gas, dan wordt er gekookt op petroleum. ☒

„Juffrouw!” zei Zus met een hoog stemmetje. „We zijn verdwaald! Weet u soms, waar we wonen?” ☒

De aardige vrouw was dadelijk een en al aandacht. „Wel, mijn schatje!” riep ze lachend. „Hoe moet ik nu weten, waar je woont?”

„Ja, maar”, zei Zus, die niet begrijpen kon, wat er te lachen viel om haar vraag. „We weten zelf wel, waar we wonen: op huisje Bem op Huis ter Heide, maar we kunnen het huisje niet meer vinden!”

„Wel heb je ooit!” riep de vrouw. „Bent u dan soms jongeuffrouw Caspars?”

„Ja! ja!” knikte Zus blij, maar ook heel verwonderd, dat de vrouw haar naam wist.

„En is dat de jongeheer?”

„Ja!” knikte Zus weer, en de jongeheer knikte ook met biggelende tranen op de wangen.

„En zijn jullie zoo alleen aan den wandel? En waar is je juffrouw dan?”

„Uffa is weg — met den trein —”.

„Zoo maar ineens?”

„Ja!” zei Zus.

„Wel, wel, wel. Nou nog mooier”, bromde de vrouw. En ze dacht niet veel goeds van de arme Uffa, die de twee „schapen van kinderen” zoo maar aan hun lot had overgelaten.

„En wouwen jullie nu naar huis?” vroeg de vrouw.

„Ja — als u weet, waar we wonen!” kwam Zus weer.

„Ja, nou weet ik het. Mevrouw Caspars is al jaren lang een klant van ons. Kijk, daat staat de petroleumkar. Die moet juist naar Huis ter Heide toe. Willen jullie meerijsen? Je zult wel vuil worden, maar ach, vuil zijn jullie toch al.”

Ja, dat was zoo. Het stof kleefde op hun warme gezichtjes en met hun warme stoffige handjes hadden ze vegen op hun witte kleertjes gemaakt.

En toen maakte de vriendelijke vrouw een plaatsje voor hen tusschen de vette petroleumblikken-met-tuitjes. Ze legde een paar kranten op den dik aangekoekten bodem van de kar, heesch de kinderen erop. Ze riep haar jongen — en daar nam de jongen een weg, dien ze heelemaal niet kenden. Een zandweg, dwars door het akkermaalshout. Die weg begon vlak op zij van den winkel en liep pal op Huis ter Heide toe.

De kar was een hondenkar. Een groote trekhond liep geduldig onder de kar. Natuurlijk hotste de kar nogal in het mulle zand. Dan schommelden Zus en Broer tegen de vette petroleumblikken aan. Vuil dat ze werden! Vuil! Het was eenvoudig bar. Maar opschieten dat ze deden! Wat een hondje! Wat een lief, braaf hondje!

Na tien minuten zag Zus over het akkermaalshout heen al vele roode daken, die haar heel bekend voorkwamen.

En na nog eens tien minuten, daar hield de kar stil voor het huisje Bem!

„Moeder! moeder!” riep Zus. En Broer begon te schreien van blijdschap.

Moeder en Neeltje stoven den voortuin in.

Hoe keken ze op, toen ze daar de kinderen ontdekten, hun kinderen, vuil als woonwagenkinderen, en alleen. Waar was Uffa?

„De juf is vort met den trein!” zei de jongen en tilde de kinderen van de kar. Toen wou hij weer verder, zijn klanten gaan bedienen. Moest Neeltje petroleum hebben? Maar zóó kwam hij er niet van af. Natuurlijk moest hij méér vertellen, maar hij wist niet veel méér. Maar binnen komen moest hij en een groote kop heete koffie kreeg hij met taart, en voor den hond werd een heerlijk been gezocht uit het soepvleesch, dat juist voor dien dag gebracht was. En een flinke fooi kreeg hij ook natuurlijk.

Van Zus kreeg mevrouw het verhaal bij stukjes en beetjes los.

„Die arme Uffa!” zuchtte mevrouw.

„Wat zal ze rood zien!” zei Neeltje.

* *

Of Uffa rood zag! Haar hart bonsde, of 't springen zou, toen ze daar in den trein achter de waarheid kwam. Zij op weg naar Baarn, en de kinderen heel alleen op 't station!

Van een meneer, die begaan was met haar lot, hoorde ze, dat de trein al gauw weer zou stoppen, in Soestdijk. En hij legde haar uit, hoe ze dan van Soestdijk naar Huis ter Heide kon loopen.

Zoo deed ze toen. Maar de weg Soestdijk—Huis ter Heide is vreeselijk zonnig. Die voert langs het Vliegveld en daar is het niets dan barre zon. En zoo'n trein is in een omme-zientje zoo'n heel eind weg en dan moeten menschen-beenen heel wat tippelen om dat weer terug te loopen. Nicht Bertha had nog heel verstandig gevraagd: of er geen trein terug ging? Maar eer er weer vanuit Baarn een trein zou zijn, die in het heel kleine stationnetje Den Dolder zou stoppen, zou 't laat in den middag zijn. En dat hield Uffa niet uit. Wat zou er van de kinderen terecht zijn gekomen? Ze zag ze al, overreden, of hopeloos verdwald, versmacht van dorst, verhongerd.

Het was Uffa's diepe bezorgdheid voor de kinderen, die haar den weg van Soestdijk naar Huis ter Heide langs joeg. Uffa was geen heel goede wandelaarster. En 't is een stevige stap van Soestdijk langs 't Vliegveld en dan langs den Amersfoortschen straatweg naar Huis ter Heide. Maar gelukkig, het laatste eind is mooi schaduwrijk.

Tegen half een kwam Uffa, doodmoe, vreeselijk warm en zoo rood, zoo rood als een pioen, voor het hek aan. De kindertjes waren net uit hun badje en zaten in de serre hun boterhammetjes te eten. Dan zouden ze allebei naar bed gaan. Broer knikkebolde al. . . . Uffa moest zich aan de spijlen van het tuinhok vastgrijpen, zóó blij was ze ineens. Daar zaten ze! o! daar zaten ze! Heelemaal ongedeerd! Weer thuis! En zoo maar, voor het hek, begon ze te huilen, van blijdschap.

Toen moest er eerst nog een heeleboel verteld en uitgelegd worden.

En toen ging Uffa ook: eerst in het bad, toen een boterhammetje eten, toen naar bed.

Terwijl het moeie drietal achter gesloten gordijnen bekwam van de wederwaardigheden van dien warmen Augustusmorgen, reed mevrouw Caspars op haar fiets over den Dolderschen weg. Ze haalde de mantel en het jasje op bij juffrouw Kieviet en bond ze op haar bagagedrager. Toen ging ze het wagentje halen bij juffrouw Van der Neer en nam dat in haar eene hand. Met de andere kon ze alleen wel sturen. Ze trof de beide dames thuis en dronk bij beiden thee. Daarna reed ze beladen met haar buit terug en vond het drietal onder de groote linde in den tuin. ☼

Ze praatten maar niet veel meer na over het gebeurde, want dan werd Uffa maar weer rood. Die arme Uffa kon het gevoel niet van zich afzetten, dat ze vreeselijk slecht opgepast had en dat het alles haar schuld was. ☼ Met den petroleumjongen en zijn grooten goedigen hond waren de kinderen voor goed de allerbeste maatjes. Maar als Zus en Broer dan zoo uitbundig op den jongen of den hond afliepen, dan werd die arme Uffa alweer zoo rood!

